

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан економічного факультету
А.В. Череп
« 2023 р.

ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
денної (очної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійні програми Міжнародна економіка, Економічна кібернетика,
Економіка та управління ринком землі,
Управління персоналом та економіка праці

Укладач Дугієнко Н.О., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та економіки
міжнародного туризму

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.
В. о. завідувача кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та економіки
міжнародного туризму

 Д.І.Бабміндра

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 Н.О.Дугієнко

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Голова науково-методичної ради
економічного факультету

 Н.О.Дугієнко

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 5	За вибором студента	
Спеціальність 051 Економіка	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		7 -й	-
Освітньо-професійна програма Міжнародна економіка	*Змістових модулів –8	Лекції	
		20 год.	-
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 19	Практичні	
		30 год.	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства» є формування у студентів системи теоретичних знань та вироблення практичних навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства» є:

- дослідження сутності та взаємозв'язку категорій «зовнішньоекономічна діяльність», «зовнішньоекономічні зв'язки», «зовнішньоекономічна операція»;
- ознайомлення з механізмами регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- визначення основних напрямків ведення зовнішньоекономічних операцій;
- визначення інструменти дослідження закордонних ринків з метою їх вибору;
- набуття навичок здійснення експортно-імпортних операцій;
- засвоєння методичних основ міжнародної контрактної діяльності;
- дослідження механізмів залучення іноземних інвестицій, шляхом організації спільних підприємств, тощо.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» студент повинен набути таких результатів і компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК-03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави</p> <p>СК-10 Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК-12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення</p> <p>СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК-16 Здатність аналізувати інформацію про новітні явища і процеси міжнародної економічної системи та обґрунтовувати стратегії діяльності її суб'єктів з урахуванням міжнародного економічного права та глобальних економічних, екологічних та соціальних викликів.</p> <p>СК-17. Здатність до аналітичної роботи щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозування змін кон'юнктури галузевих ринків та укладання зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p> <p>ПРН-09 Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ПРН-10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПРН-12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН-13 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН-18 Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН-26 Демонструвати навички аналізу інформації про новітні явища і процеси міжнародної економічної системи та обґрунтування стратегій діяльності її суб'єктів з урахуванням міжнародного економічного права та глобальних економічних, екологічних та соціальних викликів</p> <p>ПРН-27 Вміти виконувати аналітичну роботу щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозувати зміни кон'юнктури галузевих ринків та організувати функціональне забезпечення зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p>	<p><i>Репродуктивні методи</i> (лекція, пояснення, бесіда).</p> <p><i>Наочні методи</i> (демонстрації та ілюстрації: схеми, графіки).</p> <p><i>Метод проблемного викладу</i> (постановка проблем і розкриття доказового шляху їхнього вирішення).</p> <p><i>Дискусійні методи.</i></p> <p><i>Практичні методи</i> (виконання вправ, розв'язування задач, кейс-метод; ділові та рольові ігри; робота з аналітикою та статистичним матеріалом).</p> <p><i>Метод навчання з використанням Інтернет-технологій</i> (електронне навчання);</p> <p><i>Науково-дослідний</i> (частково пошуковий) метод.</p> <p><i>Самостійна робота.</i></p> <p><i>Контрольні заходи:</i> усне та письмове опитування, самостійна робота, практичні роботи та розв'язання задач, тестова перевірка, ситуаційні завдання, виступи студентів.</p> <p><i>Поточний контроль</i> проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на практичних заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i>, тобто семестровий екзамен, проводиться в усній формі за білетами (відповіді на питання, розв'язання задач), а також за допомогою тестування (через систему Moodle).</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання з багатьох економічних дисциплін. Тому з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку вивчення курсу опанувати знання і навички в галузі загальної економічної теорії, макро- і мікроекономіки, отриманими при вивченні дисциплін «Міжнародна економіка», «Міжнародна економічна діяльність України». Також курс є базовим для вивчення дисципліни «Управління зовнішньоекономічними операціями» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств.

Тема 1. Економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).

Економічна сутність ЗЕД країни та особливості. Причини та передумови розвитку ЗЕД. Поняття зовнішньоекономічних зв'язків країн (ЗЕЗ). Основні форми ЗЕЗ.

Поняття зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) господарюючих суб'єктів. Види ЗЕД. Зовнішня торгівля як основний вид ЗЕД. Форми зовнішньої торгівлі. Види товарообміну: бартерні та компенсаційні угоди.

Функції ЗЕД. Фактори, що впливають на розвиток ЗЕД. Характерні риси сучасної системи ЗЕД. Нормативно-правове забезпечення ЗЕД.

Тема 2. Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств.

Поняття об'єкту ЗЕД. Поняття суб'єкту ЗЕД. Класифікація суб'єктів ЗЕД. Рівні економічної діяльності суб'єктів ЗЕД. Правові форми суб'єктів ЗЕД.

Основні способи співпраці національних та іноземних суб'єктів ЗЕД.

Принципи здійснення ЗЕД в Україні: принцип суверенітету, принцип свободи, принцип рівності, принцип верховенства закону, принцип захисту інтересів, принцип еквівалентності обміну. Міжнародні принципи, що регламентують відносини між країнами світу.

Змістовий модуль 2. Нормативно-правове забезпечення ЗЕД підприємств

Тема 3. Митне регулювання ЗЕД підприємств.

Роль держави в регулюванні зовнішньоекономічного сектору економіки. Механізми регулювання ЗЕД в Україні. Органи державного регулювання ЗЕД. Інструменти регулювання ЗЕД

Суть і принципи митного регулювання ЗЕД в Україні. Система митних податків та митних зборів. Митна вартість товару і розрахунок митних платежів. Види мита: адвалерне, специфічне, комбіноване. Ввізне, вивізне, транзитне мито. Антидемпінгове мито. Компенсаційне мито.

Види митного режиму в Україні. Імпорт. Реімпорт. Експорт. Реекспорт. Транзит. Тимчасове ввезення (вивезення). Митний склад. Спеціальна митна зона.

Основні митні процедури і порядок їх здійснення. Митний контроль. Митна декларація.

Організація діяльності митних брокерів і ліцензійних митних складів. Особливості діяльності магазинів безмитної торгівлі.

Тема 4. Валютне регулювання ЗЕД підприємства.

Механізм валютного регулювання і валютного контролю в Україні. Режим валютних обмежень. Валютні цінності: валюта України, платіжні документи, іноземна валюта, банківські метали. Індивідуальні та генеральні ліцензії.

Розрахунки у безготівковій іноземній валюті. Розрахунки в готівковій іноземній валюті.

Відповідальність за порушення валютного законодавства. Правопорушення банків, кредитно-фінансових установ, резидентів та нерезидентів. Санкції за порушення: штраф, пеня, позбавлення ліцензії, виключення з реєстру банків.

Змістовий модуль 3. Оподаткування та ціноутворення в ЗЕД підприємств.

Тема 5. Оподаткування ЗЕД підприємств. Ціноутворення в ЗЕД підприємств.

Система оподаткування ЗЕД в Україні та її основні принципи. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій.

Основні види пільг суб'єктам ЗЕД, що діють на території України. Спеціальна економічна зона. Зовнішньоторговельні зони. Комплексні виробничі зони. Науково-технічні зони. Туристично-рекреаційні зони. Банківсько-страхові зони. Зони прикордонної торгівлі.

Ціни та цінова політика на світовому ринку. Фактори ціноутворення в ЗЕД. Внутрішні чинники ціноутворення: товарні, ринкові. Витрати на розробку ринку. Торговельні бар'єри. Зовнішні чинники. Форми державного регулювання цін внутрішнього ринку.

Цінові стратегії на зовнішньому ринку.

Змістовий модуль 4. Пошук та оцінка зарубіжних партнерів

Тема 6. Пошук та оцінка зарубіжних партнерів. Форми виходу підприємства на зовнішні ринки.

Методи пошуку іноземних партнерів. Найважливіші фактори, що впливають на вибір партнера.

Класифікація підприємств, що діють на світовому ринку. Аспекти діяльності потенційних партнерів, які необхідно вивчити при виборі фірми.

Вибір та оцінка партнерів на світовому ринку. Принципи оцінювання потенційних партнерів. Вивчення фірм та організація роботи по збору інформації щодо іноземних партнерів.

Тактика та стратегія проведення переговорного процесу. Документарне забезпечення процесу встановлення контактів з потенційними партнерами.

Змістовий модуль 5. Техніка ведення зовнішньоекономічних операцій

Тема 7. Структура та зміст зовнішньоторговельного контракту (ЗТК). Базисні умови поставки (БУП).

Поняття зовнішньоторговельного контракту. Основні типи зовнішньоторговельних контрактів. Основні види міжнародних контрактів. Умови контракту. Поняття обов'язкових та додаткових умов контракту. Універсальні та типові умови контракту. Типовий контракт.

Структура контракту. Характеристика основних умов контракту: Преамбула. Предмет контракту. Базисні умови поставки (БУП). Ціна та загальна сума контракту. Якість товару. Термін платежу. Умови платежу. Санкції та реклаमाції. Юридичні адреси та підписи сторін.

Зміст додаткових умов контракту. Здача-прийом товару. Упакування та маркування. Умови про гарантії. Арбітраж. Страхування.

Поняття БУП. Класифікація умов базисних умов поставки. Характеристика БУП згідно правил «Інкотермс – 2020». Сутність показників групи «Е». Характеристика показників групи «F». Сутність показників групи «С». Характеристика показників групи «D».

Поняття митного очищення (розмитнення) товару. Вантажно-митна декларація (ВМД). Поняття митного очищення (розмитнення) товару для експорту. Поняття митного очищення (розмитнення) товару для імпорту.

Тема 8. Міжнародні розрахунки при здійсненні ЗЕД.

Суть, способи та форми розрахунків у ЗЕД. Міжнародні розрахунки. Способи платежу: готівковий платіж, повний готівковий платіж, готівковий платіж частинами, авансовий платіж, платіж у кредит. Акредитивні розрахункові операції. Класифікація акредитивів. Інкасова форма платежу. Документи, за якими здійснюються операції по інкасо: фінансові та комерційні. Чисте та документарне інкасо.

Механізм здійснення платежів чеками. Види чеків: іменний, ордерний, чек на пред'явника, банківський, фірмовий (комерційний).

Вексельна форма платежу. Простий і переказний вексель. Трасант. Трасат. Ремітент.

Змістовий модуль 6. Кредитування ЗЕД підприємств.

Тема 9. Кредитування ЗЕД підприємств.

Необхідність кредитування ЗЕД, його суть і види. Міжнародний кредит. Суб'єкти міжнародного кредиту. Принципи міжнародного кредитування.

Комерційний міжнародний кредит. Ціна кредиту. Способи нарахування і виплати процентів: прогресивний, регресивний, пропорційний. Кредитний ризик. Вексельний кредит. Кредит за відкритим рахунком.

Банківське кредитування ЗЕД. Факторинг та його види. Форфейтинг.

Міжнародні лізингові операції. Об'єкти та суб'єкти лізингу. Форми лізингу.

Змістовий модуль 7. Транспортне забезпечення ЗЕД підприємств.

Тема 10. Транспортне забезпечення та страхування ЗЕД підприємств.

Транспортні послуги на світовому ринку послуг.

Організація зовнішньоекономічних перевезень. Організація морських, залізничних, автомобільних та авіаперевезень. Критерії вибору виду транспорту для перевезень. Транспортні документи. Специфіка діяльності транспортно-експедиційних підприємств.

Ризики в ЗЕД та їх страхування. Політичні, юридичні, макроекономічні, маркетингові ризики. Страхування валютних ризиків. Золоте застереження. Валютне застереження. Багатовалютне застереження. Товарно-цінове застереження.

Страхування при здійсненні транспортних перевезень в ЗЕД. Сутність страхування, основні види страхування в зовнішній торгівлі. Структура та види страхових полісів. Особливості страхування ЗЕД в Україні.

Змістовий модуль 8. Економічна ефективність ЗЕД підприємства.

Тема 11. Економічна ефективність ЗЕД підприємства.

Ефективність ЗЕД, її сутність, система критеріїв та показників. Фактори, що впливають на ефективність окремих напрямків ЗЕД підприємства, їх кількісна оцінка.

Методика розрахунків показників ефективності. Показники ефективності експортних, імпорتنних, товарообмінних операцій. Розрахунок економічного ефекту від експортно-імпорتنних угод. Ефективність створення та функціонування СПП.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год	Система накопичення балів			
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год			Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
		о/дф.		о/дф.		о/д ф.						о/д ф.
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	6		2		4		9		2	3	5
2	15	8		4		4		7		2	5	7
3	15	4		2		2		11		2	2	4
4	15	6		2		4		9		10	4	14
5	15	8		4		4		7		2	5	7
6	15	6		2		4		9		2	2	4
7	15	6		2		4		9		2	2	4
8	15	6		2		4		9		12	3	15
Усього за зміст. модулі	120	50		20		30		70		34	26	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30		20	20	40
Загалом				150						100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).	1	
	Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств.	1	
2	Митне регулювання ЗЕД підприємств.	2	
	Валютне регулювання ЗЕД підприємства.	2	
3	Оподаткування та ціноутворення в ЗЕД підприємств.	2	
4	Пошук та оцінка зарубіжних партнерів. Форми виходу підприємства на зовнішні ринки.	2	
5	Структура та зміст зовнішньоторговельного контракту (ЗТК). Базисні умови поставки (БУП).	2	
	Міжнародні розрахунки при здійсненні ЗЕД	2	
6	Кредитування ЗЕД підприємств.	2	
7	Транспортне забезпечення та страхування ЗЕД підприємств	2	
8	Економічна ефективність ЗЕД підприємства.	2	
Разом		20	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).	2	
	Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств.	2	
2	Митне регулювання ЗЕД підприємств.	2	
	Валютне регулювання ЗЕД підприємства.	2	
3	Оподаткування та ціноутворення в ЗЕД підприємств	2	
4	Пошук та оцінка зарубіжних партнерів. Форми виходу підприємства на зовнішні ринки.	4	
5	Структура та зміст зовнішньоторговельного контракту (ЗТК). Базисні умови поставки (БУП).	2	
	Міжнародні розрахунки при здійсненні ЗЕД	2	
6	Кредитування ЗЕД підприємств.	4	
7	Транспортне забезпечення та страхування ЗЕД підприємств	4	
8	Економічна ефективність ЗЕД підприємства.	4	
Разом		30	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання**	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 1 (розділ 3 робочої програми).	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання – ділова гра	Ділова гра: Основні напрямки розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України: переваги та ризики.	Оцінювання: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність пропонуваніх рішень, 1 бал – активність під час групової роботи;	3
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			5
2	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами ЗМ 2 (розділ 3 робочої програми).	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання – ділова гра	Ділова гра: Протекціонізм чи лібералізм?	Оцінювання: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність пропонуваніх рішень, 1 бал – активність під час групової роботи;	3
	Практичне завдання – виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач	Робота в групах (виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач за темами за ЗМ 2)	Система накопичення балів за роботу в групах: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність пропонуваніх рішень	2
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3	...	...	7
3	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 3 (розділ 3	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний	2

		робочої програми).	навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	
	Практичне завдання – виконання ситуаційних завдань, розв’язання практичних задач	Робота в групах (виконання ситуаційних завдань, розв’язання практичних задач)	Система накопичення балів за роботу в групах: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність пропонуваніх рішень	2
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			4
4	Практичне завдання - підготовка доповіді з презентацією на практичне заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Підготувати доповідь з презентацією на тему «Тактика та стратегія проведення переговорного процесу» (необхідно проаналізувати особливості переговорного процесу у певній країні, обраній студентом за власним бажанням).	Критерії оцінювання презентації: 4 бали – презентація точно відповідає темі, містить важливу інформацію, має чітку, логічно вибудовану структуру; 3 бали – загалом презентація відповідає темі і є досить інформативною, проте естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації. 1-2 бали – містить близький за тематикою матеріал, але не несе важливої інформативної функції, відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення.	4
	Тестування Атестація 1	Тестування за ЗМ 1-3 проводиться в СЕЗН ЗНУ.	Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,5 бала.	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			14
5	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 5 (розділ 3 робочої програми).	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання – виконання ситуаційних завдань	Робота в групах (виконання ситуаційних завдань)	Система накопичення балів за роботу в групах: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність пропонуваніх рішень	2
	Практичне завдання - розв’язання задачі	Розв’язок задачі за матеріалом ЗМ 4	Результат розв’язку студентом задачі оцінюється за такою шкалою: - правильне розв’язання задачі – 3 бали; - при розв’язуванні задачі допущені механічні помилки – 2	3

			бали; при розв'язуванні задачі наявні окремі помилки, які змінили результат – 1 бал	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	3			7
6	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 6 (розділ 3 робочої програми).	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання – виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач	Робота в групах (виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач)	Система накопичення балів за роботу в групах: 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність запропонованих рішень	2
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			4
7	Теоретичне завдання – опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 7	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання – виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач	Робота в групах (виконання ситуаційних завдань, розв'язання практичних задач)	Система накопичення балів за роботу в групах 1 бал - вміння чітко, логічно та повно викладати основні положення, аргументовано відстоювати точку зору, 1 бал – аргументованість, оригінальність запропонованих рішень	2
Усього за ЗМ 7 контр. заходів	2			4
8	Теоретичне завдання – опитування, тестування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за ЗМ 8 (розділ 3 робочої програми).	2 бали – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 1 бал – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	2
	Практичне завдання - розв'язання задач	Письмова робота (за змістовим модулем 8)	Результат розв'язку студентом задачі оцінюється за такою шкалою: - правильне розв'язання задачі – 3 бали;	3

			- при розв'язуванні задачі допущені механічні помилки – 2 бали; - при розв'язуванні задачі наявні окремі помилки, які змінили результат – 1 бал	
	Тестування Атестація 2	Тестування за ЗМ 4-6 проводиться в СЕЗН ЗНУ.	Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,5 бала.	10
Усього за ЗМ 8 контр. заходів	3			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	19			60

8. Підсумковий семестровий контроль***

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Залікова контрольна робота	Тестування проводиться в СЕЗН ЗНУ.	Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 1 бал.	20
	Індивідуальне завдання	<p>Індивідуальне завдання з «Основ зовнішньоекономічної діяльності підприємств» виконується за обраною студентом темою з переліку запропонованих тем.</p> <p>Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку доповіді-презентації з актуальних проблем зовнішньоекономічної діяльності підприємств та виступ з нею на практичному занятті. Студенти мають підготувати аналітичну доповідь на основі наукових публікацій і статистичних даних за заданою тематикою та підготувати презентацію із побудовою схем, графіків, таблиць, діаграм тощо.</p> <p>З методичними рекомендаціями і вимогами до виконання індивідуального завдання можна ознайомитись на сторінці курсу у СЕЗН ЗНУ: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3036</p>	<p>Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання індивідуального завдання, становить 20 балів (15 балів - доповідь, 5 балів - презентація).</p> <p>Критерії оцінювання доповіді:</p> <p>15 балів – повне розкриття теми, наявність власної думки, висновків та списку використаних літературних джерел;</p> <p>10-14 балів – тема розкрита не повністю, наявні помилки в оформленні;</p> <p>5-9 балів – наявні матеріали, які не дозволили студенту розкрити тему, відсутня думка студента;</p> <p>1-4 бали – наявні окремі матеріали, які не дозволяють оцінити думку студента щодо теми дослідження.</p> <p>Критерії оцінювання презентації:</p> <p>5 балів – презентація точно відповідає темі, містить важливу інформацію, має чітку, логічно вибудовану структуру, робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями;</p> <p>3-4 бали – загалом презентація відповідає темі і є досить інформативною, прослідковується певна структура в розміщенні інформації, проте естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації та не зовсім доречна графіка оформлення.</p> <p>1-2 бали – містить близький за тематикою матеріал, але не несе важливої інформативної функції, важко вловити структуру подання інформації, графіки і таблиці відсутні, естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення).</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. 5-те видання перероблене та доповнене. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 410 с.
2. Дугієнко Н.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка». Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 141 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Є.В. Савельєв [та ін.]. 6-е вид., перероб. та доп./ ред. Ю.Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с.
4. Козак Ю.Г. Сукач О., Бурлаченко Д. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 268 с.
5. Коюда О.П., Гриненко В.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства та адміністрування бізнес-структур: конспект лекції. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 130 с.

Додаткова:

1. Гуріна Г.С., Новак В.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: підручник. Київ : Сузір'я, 2013. 425 с.
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 462 с. (Вища освіта XXI століття).
3. Дугієнко Н.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Міжнародна економіка». Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 101 с.
4. Дугієнко Н. О., Сідоров М. Ю. Управління інноваціями у системі забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2017. № 5. С. 128-131. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/27.pdf. (Index Copernicus, Google Scholar).
5. Дугієнко Н. О. Оптимізація імпортової політики задля підвищення економічної ефективності підприємств. В кн.: Міжнародна інтеграція як фактор сталого інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України / За загальною редакцією Бабміндра Д. І. Запоріжжя: ЗНУ. 2018 С. 245-251.
6. Дугієнко Н. О. Організаційно-економічний механізм сталого розвитку підприємств в Україні. В кн.: Інтеграція освіти, науки і бізнесу: колективна монографія / за ред. А.В. Череп Запоріжжя: АА Тандем. 2019 С. 38-43.
7. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. Київ : Кондор, 2017. 168с.
8. Зінчук Т., Ковальчук О., Куцмус Н. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. Київ : ЦУЛ, 2017. 512 с.
9. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: підручник / за ред. І.В. Багрової. Дніпропетровськ : ДДФЕІ, 2012. 585 с.
10. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства / за ред. Шкурупій О.В. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.
12. Козак Ю.Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. 5-те вид., перероб. та доп. Київ-Катовіце : Центр учбової літератури, 2016. 289 с.
13. Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 608 с.
14. Котиш О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 183 с.
15. Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення): навчально-методичний посібник. Київ : центр учбової літератури, 2008. 230 с.
16. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 423 с.

17. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування: навч. посібник / за ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 648 с.

18. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 289 с.

19. Тюріна Н. М. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 408 с.

20. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Тернопіль, 2017. 137 с.

21. Чернишова Л.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навчальний посібник. Харків : «Видавництво «Форт», 2017. 238 с.

22. Carl A. Nelson. Import/export. How to take your business across borders. Fourth edition. New York, 2009. P. 433.

23. Incoterms 2020. ICC rules for the use of domestic and international trade terms. Paris, France International Chamber of Commerce (ICC), 2019. P. 201.

Інформаційні джерела:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12/page/>

2. Законодавчі і нормативні акти України URL: <http://www.uazakon.com>

3. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

4. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>.

7. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org>.